

UPUTE ZA RAD

- UPUTE ZA RAD: u bilježnicu prepisujete samo ono što je navedeno da se prepisuje. Tekst pisan crnim slovima čitate, a ono što je pisano crvenim slovima istražujete ili odgovarate.

Ponavljanje gradiva – Europa na vrhuncu moći
(u bilježnicu napisati odgovore na pitanja koja nije potrebno slati)

1. Tko se sukobio u Krimskom ratu? (navedi 2 države)
2. Navedi **dvije** države u kojima je došlo do revolucije **1848.**?
3. Koja je država predvodila ujedinjenje Njemačke?
4. Koja je država predvodila ujedinjenje Italije?
5. Navedi **dva** zahtjeva u Zahtijevanju naroda?
6. Tko su luditi?
7. Koje je godine nastala Kraljevina Italija?
8. Koje je godine ujedinjenja Njemačka?

Prepisati naslov

HRVATSKA U SKLOPU HABSBURŠKE
MONARHIJE U DRUGOJ POLOVICI
19. I NA POČETKU 20. STOLJEĆA

Razdoblje novog
apsolutizam

U udžbeniku na str. 131. prouči karikaturu te u bilježnicu odgovori na pitanja:

1. Kako se zove car koji sjedi na tronu?
2. Koje tri stvari čine tron stabilnim?
3. Što bi se dogodilo da jedna od tih stvari oslabi?

Neoapsolutizam u Habsburškoj Monarhiji

- **Neoapsolutizam (novi apsolutizam)** je razdoblje od 1849. do 1859. godine. Prestaje nakon bitke kod Solferina. Prisjeti se tko se sukobio kod grada Solferina.
- Uveo ga je car Franjo Josip I.
- Razdoblje neoapsolutizma se još naziva i Bachov apsolutizam po austrijskom ministru unutarnjih poslova Alexandru Bachu.

Prema ministru unutrašnjih poslova Alexandru Bachu ovo se razdoblje od 1851. do 1859. godine nekad nazivalo i “Bachov apsolutizam”.

Obilježja neoapsolutizma u Hrvatskoj

- Ukinuta je županijska uprava u Hrvatskoj
- Ban Jelačić zadržao se na svom položaju, ali nije imao dovoljno moći da spriječi centralizaciju
- U hrvatsku su poslani činovnici iz drugih krajeva Habsburške Monarhije (Česi, Slovenci ili austrijski Nijemci)
- Oni nisu govorili hrvatski, nego su uređovali na **njemačkom jeziku, koji je 1854. godine proglašen službenim jezikom u cijeloj državi**
- Mnogi političari i znanstvenici protivili su se neoapsolutizmu te se zalagali za preuređenje Monarhije kao saveznu državu, odnosno federaciju.
- Činovnike su Hrvati pogrdno nazivali „Bachovi husari“ i to zbog zelene uniforme.

← Činovnici su u doba neoapsolutizma morali nositi uniforme. Nošenje uniformi označavalo je da središnja vlada želi organizirati strogu Hijerarhiju. U Hrvatskoj su te činovnike pogrdno nazivali “Bachovi husari”.

Janez Trdina o Bachovim husarima

“Ti birokrati zauzeše godine 1855. sve hrvatske urede osim općinskih ... Kao predstojnici zahtijevali su od podređenih činovnika slijepo pokoravanje i tako reći obožavanje vlastite ličnosti. Tko je htio steći njihovu naklonost, morao im se pseće umiljavati, pogoditi njihovu želju još prije nego što je bila izrečena. Prema narodu su se ponašali silnički, kao turski paše- smatrali su se apsolutnim, svemogućim vladarevim namjesnicima, a do narodnog blagostanja bilo im je stalo toliko koliko do lanjskog snijega. Ministrima su odavali mnogo više časti nego što je trebalo, prema njima su bili beskrajno ponizni, odani, ugađali su im, bili im pseće pokorni, pa ih se morao gnušati svatko tko je imao imalo pojma o ljudskom dostojanstvu.”

Gospodarstvo i kultura

- Do revolucije i ukidanja feudalizma (1848.) mnogi su seljaci živjeli u **kućnim zadrugama**
- Industrijalizacija je vrlo sporo prodirala u Hrvatsku
- Stanje u **pučkom školstvu bilo je vrlo teško jer je malo djece polazilo nastavu**
- Ovlasti bana Josipa Jelačića bile su ograničene pa se okrenuo kulturi u Hrvatskoj.
- Osnovao je hrvatsko povijesno društvo nazvano **Društvo za jugoslavensku povjesticu i starinu** te kazalište iz kojeg će kasnije nastati Hrvatsko narodno kazalište.

Možeš li pretpostaviti zašto je osnivanje nadbiskupije bilo važno?

Bulom pape Pia IX. hrvatska biskupija odvojena je od Ugarske te je nastala Zagrebačka nadbiskupija, a prvi biskup bio je **Juraj Haulik**.

Slom neoapsolutizma

- 1859.g.došlo je do rata za ujedinjenje Italije koji se odvijao između Austrije i Kraljevine Sardinije i Pijemonta.
- Austrija je izgubila, a zbog nezadovoljstva u zemlji car ukida neoapsolutizam te **1860.g.** donosi **Listopadsku diplomu.**
- Tim dokumentom mogu zemaljski i državni sabori opet zasjedati te su uvedene političke slobode.

U udžbeniku na str. 134. prouči karikaturu te u bilježnicu odgovori na pitanja:

1. Što se dogodilo s tronom cara Franje Josipa I.?
2. Što je dovelo do pucanja trona?

Prepišite plan ploče

- **NEOAPSOLUTIZAM (novi apsolutizam)** – razdoblje od 1849. (Oktroirani ustav) do 1859. (Bitka kod Solferina)
- Uvodi ga car Franjo Josip I.
- Naziva se i Bachov apsolutizam (Alexandar Bach – ministar unutarnjih poslova)
- Promjene:
  - car se oslanja na vojsku, policiju i upravni aparat (činovnici)
  - ukidaju se županije,
  - raspušta se Sabor, ukidaju se političke stranke,
  - uvedena cenzura tiska,
  - 1854. g. njemački jezik uveden kao službeni.
- Uloga bana Josipa Jelačića ograničena, bavi se kulturom
- 1860.g. – **LISTOPADSKA DIPLOMA** – dopušteno ponovno sazivanje zemaljskih i državnih sabora